

Eiusdem Capituli

31

*In felicissimam & auspiciatissimam nuptiarum
festivitatem*

Viri honestatis, innocentiae, profundaeq;
doctrinæ & eruditionis gloria præstantissimi

**DN. SEVERINI PETRI
STRÖMMIJ
Ecclesiarum Karreby & Rommeland Pastoris
fidelissimi, vigilantissimi & dignissimi
SPONSI**

Nec non

Virginis Lectissimæ, castissimæ, variarumq;
virtutum ornamentis decoratissimæ

**COECILIAE
DN. JANI LAURENTIJ DAL**

(vñ maxagis) olim earundem Ecclesiarum Pastoris vigilantissimi,
diligentissimi, dignissimi filiaæ,
SPONSÆ

Die 10 Decembr. præsentis anni 1672 in aula Pastorali
Rommeland cum bono Deo celebrandam.

Non ut voluit sed ut potuit elueubratus est

JOHANNES REFFSALINUS.

GOTHOBURGI, Imprimebat AMUNDUS Grefive.

ΝΥΜΦΙΟΣ παντας ΝΥΜΦΗΝ προσφέρειν

Εἴτε οὐδὲν τυχεῖσθαι υπέρ εἰμαν πέλει οὐδέποτε οὐδέποτε.

Καὶ πάρεστις κρέως, ΝΥΜΦΑ σού έντι κρέας

Διὰτομή ΜΝΗΣΗΝ ἀσπάσδεο κῆρι φιλεῦσαι.

Διὰτομή οὐτονόμη οὐτονόμη φιλήσω αὖτας.

ΝΥΜΦΗ τῷ ΝΥΜΦΙΩ ἀποκρίνεται.

ΝΥΜΦΙΕ ὡς μηδέν πέρι κηρὸθι ημαρτεῖσθαι.

Δεῖσθαι δέ τε πιλη, χέτλιον δέ τε φανη,

Διὰτομή ΜΝΗΣΗΝ ἀσπάσδεο κηρὸθι ΜΝΗΣΕ.

Διὰτομή οὐτονόμη οὐτονόμη φιλήσω αὖτας.

VOTUM.

Protegat SPONSOS Deus alloquentes
Invicem, vivant Dominum timentes!
Det Deus SPONSIS mutuos amores

Omne per ævum.

Sit procul iudicis procul bincque Erynnys.
Exulent murmur, Nemesis Megæra,
Exulent Momi, fugiant venena

Lurida lecto.

Pax salus, concors amor et perennis.

Arrba sit lecti genialis, illi

Prole dotati vigeant beatitudo.

SPONSUS uterque.

Nestoris canam videant senectam.

Et polum tandem repetant ovantes.

SPONSULI nostri et capiant benignitas.

Gaudia vita!

32

Ristia secedant, concedant tristia lātis.
Najades & Dryades pedibus trepidantibus almam
Tangite tellurem, resonent pallatia cæli,
Surgite nunc Musæ Phæbi Paphiæque sorores
Carminibus celebrate jovem, qvod luxerit orbi
Ille dīes thalami duo qvō copulentur amore,
STROMMUS SPONSUS ovans, DAL-æaq; **SPONSA** pudica.
Surgite vos, inqnam, qvæ nostis Tethyos undas.
Surgite qvæ incolitis lapidosaque Norriga tempe
Concelebrate diem, & noya carmina) fingite plectris
Nunc qvia sit **STROMMUS** veneris superatus amore
Vincere qvem qvondam potuere haud mille Camænæ.
Mille modis canerem temet super astra ferendo;
Si nunc Hyblæo mea vena liqvore maderet:
Attamen arcta aliquot tentat perstringere laudes
Dum sacris Musis tua mens intenta vacavit
Virtuti studuit qværendo Palladis artes,
Erupit sudor tenues tibi sæpè per artus
Ut dulci Patriæ præstares coumoda digna.
Tu congregellanam docuisti **SPONSE** palæstram
Ex qva processit non parva caterva labore
Culta tuo juvenum ferulâ qvoqvè perbenè recta.
Concio testis erit mecum Congella benigna,

Dogmata

Dogmata sacra docens præteras cui tempore longo.
STIRÖMME tuum titulo decorasti nomen avito
Scilicet huncce geris magno cum laudis honore.
Nam semper patulum poluisti flumen alumnis
Doctrinis tumidum, riguum quoq; lacte minervæ.
Ipse ego mundavi mea membra fluentibus undis
Inficiens liquido mea corda liquore Minervæ.
Ast nullis maculis perspersa est gurgitis unda
Sed micat & puros fluctus ad littora volvit.
Æstate ut medium teneat sol igneus orbem
Emissis radijs refovet tunc fætida qvæque,
Herbas producit violas & gramina qvæque;
Non tamen indetrahunt sordes ast undiqvè clari
Splendent & fulgent animalcula cuncta fovendo.
Unda tui haud aliter maculas dispersit alumni
Unda micat remanens nullo squalore perusta:
Fontibus arva rigat; simul æthera spuma lacescit.
Testis erit mecum Fratum veneranda caterva
In Clarijs castris queis docta docentia labra
Contigit exaudire diu molimine magno.
Flumen eras nitidum per rura beata fororum
Collibus Aonijs delapsum, prata rigabas
Gurgite mellifluo, & violas tuus humor alebat
Nos violæ molles, cannæ & rude gramen eramus
Phæbi marcentes & hiantes lampadis æstu
Succum ast primitijs nostris tu SPONSE dedisti
Rore tuo madidæ nos spirabamus odorem.
Undiqvè pallentes cannas tu fonte fovisti.

Juppiter

Juppiter incrementa dedit, nos sumpsimus auctum:
Qvare nos tædas SPONSO gratemur amœnas
Plaudamus qvòd & ille dies illuxerit orbi
SPONSULA, qvô tibimet Junōne secunda
Jungitur ingenij parilis, qvæ est qvippe character;
Virgo virtutum cultrix & amabilis inquam
Moribus assimilis, pietate, venusta pudica:
Signa pudicitiæ sunt obvia mille videre.
Ergo SPONSE tuam SPONSAM complectere amore
Ulnis excipe conditam SEVERINE paratis.
Hinc & SPONSA tui SPONSI tu jussa capeſſe
Murmura declina, te, jurgia nulla ciendo
Morigeram præbeto viro, ſic ſecula vives
Multæ ſenis Pylij, & ſuper aſtra fererē beata.

HΜὲρη τῷ Ιλιῳ Θ ἐκηπ θεῖα
Φαινούθ. γ. δεσμὸν κεράσυ παχαίνον,
Εἰς κρέας τῇ καὶ φιλότηπη ΝΥΜΦΗ
Αὐδρὶ δίδωτα
Εκφυγει θρῆν Θ συγερή τοῦ ἔξυννυς
Εκφαίνει τὸ ημερόν γαλ. ἢν καὶ ἐνθρόν
Θυγατος Μνησέου ἀπαντει καλῶς
Ἐργα πογένειο.
Τις Φλογ' αργυρίται μάκαρέ τοι εμειν
Πλαστὸν θεῖον δαμαλιν τῷ Αὐδρί.
Της κατ' ειρεῖαν δύναται ποτ' ἀιδα
Λώιον εἶναι
Μάργαρον θ' ἄσπερ λόφῳ ἐντὸν καθὸν,
Αμπιλεώς ἄσπερ εαφυλὴ κρεμαστή.

Τοι. Φίρεῖ καρπὸν τὸ ἔρατειον αἰέν
Καρπὸν ἐπ' αὐτὸν
Ωδὸς ἐφ ΝΥΜΦΗ πέλεται τὸ κύδον,
Ανδρα, οὐ περίως αλεγεινὸν ὅση
Κυλέει, θυμὸν κακάγει ἐποιεῖ

Μελιχαστην.
Ηδὲ λειμῶνων πεσέχει γὰρ κύδει
Κύδει, ευδικ πεσέχει καὶ αἴθειος
Καὶ σέλαγνικᾶ κυανοῦ κεδύοις,
Φάεσι ΝΥΜΦΗ.

Χένε γάρ μόλπας νυν δεῖ μεγίστες
Ψάλλε τῷ ἀιὲν λυγερῇ Φίν, ἵστη
Μυησέοις καλῶς ὃς ὁ πέσατες ἔργων.

Ιδρία ΝΥΜΦΗΝ.

ΝΥΜΦΙΟΣ αἰδὺς μεγαλῆφι ΝΥΜΦΗΝ
Τὴν φίλειαν ΝΥΜΦΗ στέφανον δοθέντα
Τον φίλειαν σεμνούς δόντας εκλελεῖτε
Εὔφρονος ἄμφω.

Til de Dydelskende Piger

Eg videkiendt vel kaldis maa/ thi jeg er mange stáder
De fuchtigst' stáder tien mig best/ de fryder mig oc gláder
Som Linden Löff oc Marchen Grås/saa pryder jeg min Herrel
Til Mand giør jeg vel offte den/ som ell'rs en Maud kund' være
Vor Brudgom kand en saa et Kys/ jeg jo det først schal sinage
Ja tår tit selff han v-adspurt/ naar det mon saa behage
Ved Ald'ren min nu/giør sig vng mangen i desse Dage/
Som ellers vaar runchen oc Stein/ jeg maa det saa fordrage/
Min Prop de tunler det er Dicht/ oc setter paa mig en Brille.
Men vaar Kun Hoff' det først aff mig/ firsiudhitiuff schuld' dem stille
Tag halen bort min Skichelse da schal vdi Brudens Stue

Sig

Sig lade see scheer det en för/ naar der sungis bithsilue.
Nu gaar jeg bort/ blifver dog her/ at hente vor Brud en Hue
Jeg rede er för hver i ser/ hvern tienist min vil bruge
Gietter der for hvem giette kand/ hvem mit Nassa först kand finde
Den gîr jeg mig til Underpant/ Pig'r lill' dragis til minde.

G. H. W. H. S. C. H. I. N. G.

DHöj Himle mächtig HErre
Du som alting schabet här
Hos vor Brud'solch altid våre.
Du som altingest vel lag'r
Lad dem lefse mange Dage.
Lad dem altid lychis vel.
Lad dem stedse dig behage
Signe dem til Liss och Siel.
Lad dem her i Welstand lefse
Och siden med dig sammen
Vdi Fryd' och Glåde sveffse
I Himmels Bolig Amen!

Det ynscher vi de vnge Brudefolch
Hölger Nielsen och Povel Nielsen.

ΓΑΜΗΛΙΟΝ

33

In honorem

Tori conjugalis auspicatissimi

Viri Reverentiâ, Doctrinâ & virtute politissimi

DN. SEVERINI PETRÆI STRÖMMIJ

*Animarum, qvæ in Ecclesiis Kareby & Romme-
land colliguntur, Pastoris vigilantissimi,
SPONSI,*

*Atq; i
Virginis pudicissimæ, pietatis, virtutis ac morum
flore condecoratissimæ*

COECILIAE DALIAE,

*Venerabilis, Eximii & Religiosissimi Viri
DN. JOANNIS LAURENTII DALII*

*Prædictarum olim Ecclesiarum Pastoris meritissimi
(vñ ðe iv ãjiois) relictæ filiæ*

SPONSE,

*Die jo Decemb. anni ad exitum vergentis 1672 in Pastorali
Rommeland (ovr ðe) celebrandi.*

*Non tam moris qvam amoris debitiq; honoris ac fæstæ acclamationis ergo
tenui venâ ac crassâ Mnery contextum & decantatum à*

THORMONE PETRI STRÖMMIO
Sponsi Fratre Germano.

GOTHOBURGI, Imprimebat AMUNDUS Grefve.

Audia Sicelides ingentia fundite Musæ
Omnibus faustis hunc celebrate diem.
Qvicquid lætitiam pellit, qvod pectora torqvet,
Discedat, dulcis ne obtenebretur Amor.
Quin! Fugite hinc Erides diræ, Nemesesq; potentes
Et procul hinc qvicquid displicuisse potest.
Adsit blandæ Veneres, Charitesq; decoræ,
Spargite cum lepidis plurima verba jocis.
Omnia nunc resonent citharis & vocibus amplis,
Increpitet digitis Phæbus & ipse Chelyn.
Lætum tempus adest; Agitatur namq; celebris
Ritè dies, thalamo, forte favente, sacer.
Junguntur stabili nexu duo corcula bellè
Jungunturq; ambo, nōstis, amore pio.
O qvām conveniens, qvām non venit aptior unqvam:
Cordis amor, dignos inter amore duos!
Ambo nam florent æstatibus, atq; coruscant
Virtutum gemmis, conditione pari.
Ambo consilium cæli, Summo Rectore, seqyuti
Unius ut socii sint maneantq; tori.
• Quid jam aliter possim, qvamvis mea Musa silcret,
Faustis omnibus qvām decorare diem?

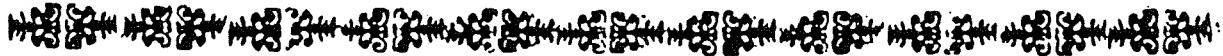
Gratu-

Gratulor ergò tibi, frater mi Sponsule, Sponsam,
Qvæ tibi divinitus non aliunde datur.
Majus in orbe bonum non est, qvam fæmina compar,
Sed nisi, qvi pius est, non datur illa viro.
At data jam, mi Sponse, tibi est, agnosce datorem
Et cognosce datam, suscipe tuq; fove.
Vitam si cernis, veræ est pietatis amatrix.
Qvæ nunquam nummis æqviparanda venit.
Dotes si speces, nunquam virtutis egena est,
Qvæ Ditis verè nomen & omen habet.
Si proprius speces vultum, frontemq; genasq;
Nympharum sanè dixeris esse genus.
Adde qvod egregiô majorum sangvine creta
Ornabit thalamum pulchra virago tuum,
Virtutes pulchræ imitabitur atq; paternas,
Virtutes matris semper & illa colet.
Atq; adeò pulchrâ faciet te prole parentem,
Rebus in adversis dulce levamen erit.
Gratulor atq; tibi Neonymphyla candida Sponsum,
Quem tibi dat rerum conditor ipse Deus.
Falleris haud sanè, qvia nil est pectore doctô
Svavius, hinc docto nubis & ipsa viro.
Fortunam reverenter habe, reverere maritum
Ceu Dominum, capit is nam diadema tui.
Estis uterq; pares, sed sic ut pariat uxor,
Et pareat, Domini cætera sunt viri.
O qvam felices estis, qvam terq; beati
Gaudentes socii conjugio ambo probi!

Gratu

Even-

Eventus sperate bonos; Deus adjuvat ausus,
Qui vestri princeps Autor amoris adest.
Scilicet, omni casta caret ceu felle columba
Intemerata colens fædera conjugii:
Exulet à vestro lecto sic luctus & iræ
Atq; graves rixæ, exulet invidia.
Ut Rachaël Jacob, sociam & constanter amavit
Isaâc; Sic vester duret & urat amor.
Et vos convivæ lætam exporrigit frontem:
Atq; hilares multas nunc agitate dies.
Paratis mensis, dapibus epulamini opimis
Vescentes, qvæ aér, qvæ mare, terra dedit.
Fundite nunc mera, nunc infundite sapida poculis;
Lætius, ô quantum, sumite vina, sat est.
Barbita jam tangunt, exurgite ritè puellæ,
Et juvenes solito ducite more choros.
Festivo plausu testantes gaudia cuncti
Vivite concordes; Hinc fugiatq; dolor.
Inq; timore Dei lætantes fallite tempus:
Gratior, ecquis erit? Lætior, ô! Qvis adest?

*Nomina Neonymborum Anagrammate
comprehensa:*

SEVERINUS PETRI STROMMIUS,
Anagrammatista
VERUS IN SE, SUMIT; MORS PERIT.
Strenuus

STrenuit & VERUS verbi jam præco divini
Est Ily SE noster Sponsus, sincerus amator
Commissi gregis, atq; Dei. Jam SUMI amicam
IN SE VERUS eō manet. & jucundus amator.
O quantum fructū simul binc utriq; paratur:
MORS PERIT hic animis; PERIT & MORS dulcis amicæ.
Fac, pietate & amore, Deus, utriq; virescant!

COECILIA JOANNIS DAL.

Eū ἀναγέμψει:

NON CECIDI, LILIA SANA.

Si vel fracta diu mundi mœrore jacebant
Floribus horti vernantis mea lilia clara,
NON igitur CECIDI, nam sunt mibi LILIA SANA.
Erigit ista Deus medio in mœrore benignus
LILIA SANA DEO seruo. Sic integra tandem
Ach! Surgant maneantq; perennia LILIA SALVA.

Aliter.

Si vel sagittā tangat mea fortè Cupido
Intima jam cordis: Si vel nunc saucia amore
NON igitur CECIDI, nam sunt mibi LILIA SANA
LILIA SANA, inquam, fiorent virtutis amore.
Rumpe moras, O Cor, tua sunt, tu LILIA carpe,
LILIA sana tibi seruo, sed vulnera trado,
Cordis, solus eris Medicus; Tu vulnera sana.

H
E
A
C
S
G
Q
J
I
:

En artig Samtale imellem
Auctoren och hans Poëtiske Pen
om uerverende Bröllupshöhtiid.
(Per Prosopopœjam.)

Auct. **S**p/op/Poëtisk Pen/Som taugd hafver Liider mange/
Op rör dig nu igien/ Lad Nåbet hörtig gange.
See til du med din Stiil/ Den Hådersdag kand prydæ/
Næt vdi Hast och Til/At det kand tressligt liinde.

Pen. Ja vel! Ned hvad for Fliid/ Skal jeg Poëtisk tale/
Som nästen all min Tijd/ Haffr gauske ligd i Øvale?
Mit Nåb haffr jeg ey vådt/ I Cabalinste Kilde/
De Musærs Chor saa net/ Ey fögt som jeg ret vilde.
Min Tiid er mest tilsat/ I Phæbi Huus med Ære/
Jeg pönser Dag och Nat/ Hans dybe Konst at läre.

Auct. Nu/ nu gjör det du kand/ Off'r effne ingen plagis/
Musæ, Phæbus den Mand/ De kand sig vel fordragis.

Pen. Lad see/ hvad er det da/ Som du aff mig vil hafve/
Jeg vil see til/ siig fra/ Hvor jeg det best kand lave.

Auct. Det er to Hierter reen/ Som Juno monne binde/
I Echteskab/ jeg meen/ Saa råt/ som nogen sinde.
Årvårdig Brudgom er/ Bruden i lige maade/
Hand er din Broder fier/ Din' Beuner er' de baade.
Brudgomen monne staa/ I Geistlig Stand med Ære.
Hans Brud och ligesaa/ Uff samme Stand mon' våre.

Pen. O det ret hnd'lig Par/ Hvad skulle jeg nu bie/
Skam det ret Sanden vaar/ Om jeg nu vilde tie.
Thi see! Hvor Brudgom god/ Med sine Øyder Straaler/
Hand ey med stolter Mod/ Uff dennem noget praler.

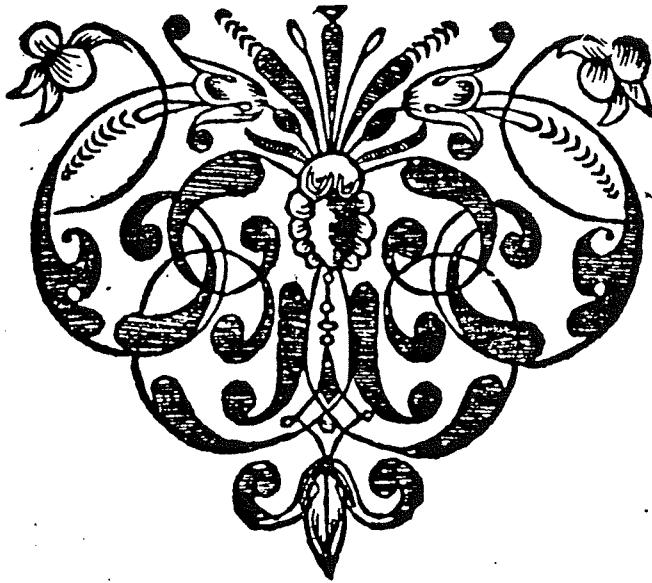
Hand

Auct.

Hand er i Hiertit from/ Som Geistlig Folce vel pryoer/
Gudsfrucht er hans Riigdom/ Hand hader Verdsens Lyder;
Afl Bngdomen haffr hand/Med Flid alt got forskylt/
Guds Hierter som en Mand/haffr hand med Guds Ord fylt/
Hand er Retviis och Lard/Saa mand med Skel kand sige/
Hand er med rette vård/ en årlig/ dydig Pijge.
Bruden ey mindre haffr/Sin' herlig' Qvaliteter,
Hun stin'/ som Stierner klar/ Som Perler och Magneter,
Hun er i Duelighed/ Rebecca, jeg det siger/
Hun er i Blysonhed/ Den samme ey v-lijer.
Abigaëls Forstand/ Och Rachels venlig Flid/
Hende tilegnis kand/ Ja/ Saræ hellig Tid.
Saa at jeg vden Strömp/ Om hende och kand sige/
Hun maa vel våre berömp/ Hun er en dydig Pige;
Blant lesvende Söster fem/ Den middelste hun er/
Ey ringeste Prins blant dem/ Hun' vijseligen bär.
Hvem skulde ey det Par/ Lyckönske skrifv' til gode
Och ey med Orden' rar'/ Alt got om dem formede:
Ey Verden/ som tiit seer/ Haffr dette Baand saa vendt/
Guds Aand haffr/ vi det seer/ Den fierlig Tid optendt.
Ey Livor med sin Svarn/ Kand deniem neget plague
Och Sindet giöre Harm/ De kand sligt vel fordrage.
Eris med Eblet sit/ Skal dem ret intet giöre/
Deris Hierter er ey Spliidt/ Der's Venstab er alt större.
De hafve ey Ald'ren glemt/ Liige Hierter/ liige gamle/
Bliige föris slemt/ Liige sig best kand samle.
Nu i vell paret saa/ Värr' paret med all Lyche!
Christ lade Eder gaa/ Lych'ligt vdi hver Styche!

Christ

Christ gifve Brudgom fier/ Med Bruden vel at lefve/
Lad ham i Tucht och Är'/ I Gläd' och Belstand svefve/
At hand i mange Aar/ Det ingen kand fortryde/
Tud til de gamle Haar/ Kand Håd'r och Helsen nyde.
Gud lade Bruden fin/ Våre sin Husbands Crone/
Et Viintra med riigt Viin/ En dydelig Matrone:
En Lyst och Tidssfordrif/ All' Dage for hans Øye/
En Hielp som kand hans Liss/ Forlenge i hans Møye.
Naar de haffr lenge saa/ Her lefft til Trost och Gläde/
Forflytte begge daa/ Til himmels trygge Säde;
At de i Salighed/ Kand hos dig lefve sammen
I evig Evighed/ Det onskis hiert lig/ Amen.

Uverbergs / En Skatt

Christens Esbild,

Inwärtes bedröfelig/
Inwärtes hugnelig;
Här i Pust/
Eher i Lust;

Bid ^{Framvist} Begräfningz - Åten,
tå dem i Livet

Ahreborna och Bud-ållstānde
MATRONAN

EGRESSESSAAN FALBEBORNEN.

Varandes sör thetta
Åhrewördige och Högwällarde Kyrchioheden's

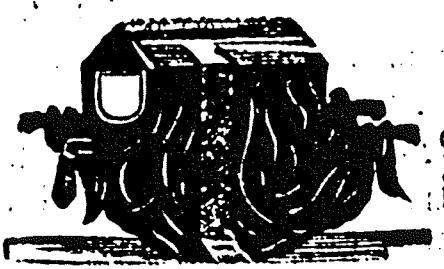
Herr NICOLAI OBERBERGS
Kjårälsfeliga maka;

Nu inchia hos Gud Salig!

Genom en stilla Död och Asjång öfvergaf sin Lif-lösa Leka-
men at försordras och beledsagas ill sic Hwilorum/sem på medertaget Chri-
steligt Sätt med vanliga Ceremonier, skedde afthet förmåna och Hedravåda
Anföranter/ Fränder och Biluter vthi Åstuna's Kyrchio
den 24 Januarti 1711.

Ela: 35:

Vers. 10.

Gust och Glä-
die skolathé fä/
 Värck och Suc-
kan måste bortgå.

Til yttersta Ahremisme/ samt Ternft Styldig Tacksamhetz bewijs oph
lemnice med...

Pennans Eufalligheit.

GÖTEBORG/ Trykt hos Zacharias Hagemann.

M jag din wille hår en Christens Bild afmåla
Med råta Fågor sin' ther med han kunde pråla;
Och en Apelles war/ som både Penzel nått/
Så kunde Christens Bild at mig ej wisas rått
Hvar icke Gudz Ord Lius ill Effetlyn sig tedde/
Och eber med Handen min ill rått Afmålning sedde.
Ty vikt Mörckre man ej någen Målning seer/
Och vrom Gudz Ord Lius ej Christens Bild sig seer.
Hur' seer en Christen vib/ Hur' mand' Gudz Ord virwisa
En Christens råtta Bild? hwar af kan man beprisa
Ehes Skapnad/ bura han sig pläger wijja hår/
Och siöna Fagerhet/ som bonom pryder ther
Men där ill swaras eber/ at ho som wil betrachta
En Christens råtta Bild/ han måste theuta acha:
At han allena ej utvärtes seer en ann/
Med mindre han ther hos seer ehes inwärtes Hamn.
Ty Gud sin' klara Barn hem Christnom altid agar/
Doch ther med måtan så han all Tug för them lugar;
At the utvärtes Sorg/ men frégd inwärtes så:
På Jordene stor Pust/ men Lust i Himlen nä.
Så är the Christnas Bild twefaldig/ som the åga
Tilståndet uka så/ thee tu bör öfverväga:
Utvärtes faselig/ inwärtes gladlyne Bild:
Hår wisar Gud sig grym/ men ther fast god och mild.
Utvärtes sannas thee at hvar en Christianus,
Af Motgång måste här stådż wara Crucianus.
Hår måst' en Christen med sin Christo blijs förfäst
Och båste Christi Wän står altid Korhet näst.

Hwad

Hvad Jämmer Nöd och Sorg måst ej en. Christen sätta
Af Diefwul/ Verld och Sond ansäckad osia qvilda;
Och ibet som swärast är/ bur' offca synes ej?
At Gud Omvärldnad glömt/ och liksom swarar nej
Til en rått Christens Bon/ när han Guds Help beglärer
I. Morgång sin och Nöd/ som benem. här beswärer.
O bittera kors! bur' tu en Christen trycket fast!
At han seer faslig vib/ utvärtes af ein Last.
Ho kan vid sådan Syn/ sin Tårar återkalla/
Och icke låta them/ som vmoigt Regn nedfalla?
När han en Christens Bild/ verwärees rått anseer/
At som Guds klara Ord/ ther på Afsmålning gier.
Men bale min gode Wän/ tu har här mehr at slåda
På Christens Asbild/ än en sitt utvärtes wåda:
See ej allenast til at han af Sorg är swart/
Men här bos tu beträck och ehet invärtes är.
Tu fast han swarter är af Solens beta bränder/
Han likväl täcker är för Gud/ som städz uppänder
Ju vunder Sorge. Moln ett eröstrite glimmandt Ljus/
Ther af man finner Frögd i ångslige hircans Huus.
Sann Tro och Tolamod/ med andra Dyrder flera/
Rått Kärlek och fast Hopp sig pecca och förmehra
Fast mehr i Stålen/ när en Christen har Beswär.
Af Korsch. Tongd/ än då han ehet från ledig är.
Hvad är då död at Sond/ Sorg/ Satan wil ansäckta/
Fast Kropp och Sial till med än synes at förmächta?
När Gud i Hicerat boor/ hvor af man finner Frögd.
Hvad frågar man om mehr? man är i Gud förnögd.
At Christens Tillstånd här på Jordens fult af Jämmer/
Af Siuldom/ Ned och Död som Menniskan härde flämmer
Så är ehet Tillstånd ther i Him'len fult af Lust/
Af Sällbet/ Frögd och Ljus/ bestriat från all Pust.
Ty Guds Ord sann' och klar' ob gifwa sådan Låro/
At the som Christi Bild i Kors här like dro
The stola också ther/ han skiner uppenbar/
Haus Belåt ikke bliij/ i Härighetens klar.
CHRISTIKA FÄGERRDAHL som ob för Ögon wissas/
Hon här veinnan bör nu med all råttा prisa;
Ty som hon Christi Bild i Korset liker war/
Så och i Klarhet hon hans Belåtz Licher war.

Af Christo baswer hon sitt Namn med Kors antaget:
I Christo Korhet sitt med Tolamod och draget.

Af Korhet synes hon utvärtes unctelig:

I Christo hon eber mot inwärtes bugnat sig.
Ebet Kors hon wid sitt Namn tog ann i Doyet ståra/
Har hon från Ungdom up till Dödskund nog måst båra
Mår hon förlädrar klat/ sin Man/ sitt Barn på Bår
Med Sorg boriburit bar; hälst i förflytta Abr/
Lå Gud så svär en Dryck för henne instånke hade/
At Svålg och Smak förgicles. Hon likväl altsjö fadde:

Tag är med Gud fornögd i Liisså ock i Död/

Tag wet han en gång mig utförer af all Nöd.

Män' then inwärtes Bild en Christens ej framlyste
I sådant Tolamod/ som hon i Hiertat byste?

To hennes fasta Hepp/ sann Tro och Klärighet

Var under Korhet sware inwärtes Fagerhet.

Hon war en Fager Dahl/ en Dahl af ödmjuk' Seder;
Ty är hon Fager nu förbogd till största Heder.

Har hon en mörcker Dahl igenom wändrat här/

Gud henne Fagert Lius mist ewigt eber består.

Nu Kyrkloherde god med Släkt och Fränder sätta/
Som seen nu thenna Bild och Orsal baswen gråta/

At thenna Fagerdahl som I förr hafte i Boo/

Har flöte från eder hore/ dr kommen vhti Roo

Ach! warer måttelig' med Sorg och salta Tårar.

Ebet Korh. CHRISTINA basse ej mehra henne sårar:

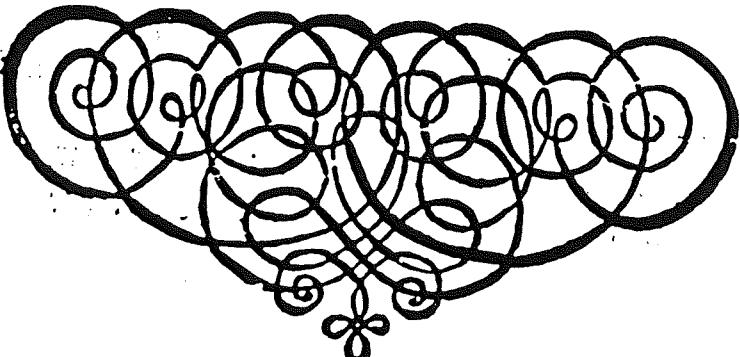
Hon bar en Fager Bild wid Gudz Sons högra Hand/

Ar af sin Dahl uppförd till the Utvaldas Land.

Så lägg CHRISTINA tig vhti en Dahl at hvilla/
Och soffa vhti Roo; then Dag skal snartig jla/

At tu vvwäckas skal till Fagrare Gestalt

Mår Christus Frälsberman i allom blifwer ale.

Oberberg

En svår/ dock lyckelig

SEGLATION,

Över världenes Haaf/

Till den sällaste Hamnen/

Fullenadat
Af en MATRONA, som redan fått Kronan.

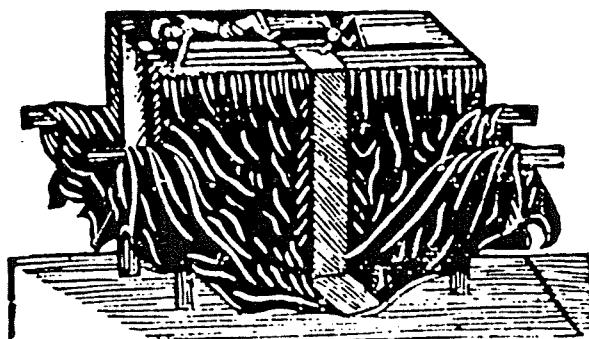
Den
Schreborna / Bud- och Hgqdålsfande/
nu mehra hos Gud Salig/

MAD. CHRISTINA FAGERDAHL

Kyrkiohredens på Solhenås/
Wåll-Ehreverdige och Hög-Wållarde Herrens/

Mr. NILS OBERBERGS Kjärålsfeliga maka.

Hvars Lijflösa Lekamen/ med Förvarters och Vänners Sor-
gestämma och Medfölje/ blef beledtaget till sin Hviolokammar i
Ustums Kyrchia på Gethenås/ den 24 Januarij
Anno 1711.

Til yttersta Åhreminne/ och i behiertande af en så bitter Assaknad/
enfaldigt bestifteen af den Saliga dödas närlästa Frände

P. R.

Göteborg/ Tryckt hos Zacharias Hagemann.

Hålt. stilla. Seglingzman ! Hjwart. gjäller. Rosan ?

Du. seglat. sör. sū. sult. Skidte. och. stinna. Segell/
Som. du. ev. hade. till. at. besara. något. i. Wikgen.
Eller. at.

Stormväderet. aldrig. stille. komma.
Se. väll. till !

At. tu. häller. rätta. Rosan. åth. Hamnen/
annars åsin. Olycklig
Här. vall. Beträckshet. till. at. sura. Röderet/
Och. Försarenhet. till. at. lidanna. Klipporna;
iv. Skierpet. är bräckligt.
Här. gjäller. antingen. på. Lijsvet. eller. Döden.

Wachte. tig ! at.
Skierpet. icke. är assecurerat. af. Werlden/
Och. Lijsvet.

Dig. orvetande. sår. i. Fahra.
Ställ. dig. till. Effterjhn.
någon/

Som. i. denna. Etyre. Konslen. väll. warit. förfaren/
Och. gjort. det. uppå. ett. lyckeligt. Prof.

Detta. visar. dig. nu.

Öddeligheten.

uthi. en. Qwinna.

Som. Werlden. fuller. hysat/ men. aldrig. sörnätte.
henne. förtiusa.

Een. CHRISTINA ,

Som. fölgde. sin. Jesum. så. redeligen. effter.
At. han. på. Slutet/ i Ödden/
tog. Henne. siels. vid. Handen/ och. ledzagade. Henne.
af. Jämmerdalen.

Till. den. Fagraste. Dahl/

Som. Hon. i. Lijsvet. aldrig. blygdes. till. at.
namna. sig. at;

O. Hon. wantede. altijd. i. Herrpet. at. komma.
till. den. Roo. och. Odvje/

Som. sielswa. Namnet. Henne. påminne.
Hon. tänkte. väll. i. Ungdomen.

at. gå uth. med. ett. vällhörsedt. Furtog;
Men. hvad. timade ?

Då. Hen. kom. lijet. uth. på. Werldens. Haaff/
Brusio. båda Masterne. af; Hen. bortmiste.
både. Far. och. Mor.

Men. sj!

Effter. Hen. var. väll. förfaren. i. Konslen/
Och. var. uplärder. i. Gudz. Ord/ hvilket.

Hon. och. hölt. sör. sin. båsta. Compas,

Od. halp. Henne. den. rätta. Ellevs: HErren. till. een. Oft
Hvarest. Hon. för. Barn. blef. wedertagen.
af. dem/

Som. Henne. ey. åkommne. woro.
Här. Idg. Hon. i. Hamm. i. längan. Tjdo/ in. tilts. Hon.
af. Ungdomens. Lustal doch. effter. Gudz. Förshyn/
gaf. sig. åter. uth. på.

Strömmen.

Doch. mästle. Hon. strax. tråla. åth. Landet/
Ty. Hon. bortmisse. Kameraten. i. Båten.
Einnet. blef. fördörrat:
Hon. tyckte. bättre. wara. flū.. Bo-Pilen. på. det. fusta.
Och. bygde. sitt. Hus.

Osvan. på. ett. Berg/

Hivilket. fuller. syntes. Henne. fast. grönfas;
Men. fcl. allenast. ther. pläcku.
een. lijten. Lillsa/

Som. strax. emillan. Händerna. förvishuade/
Och. antydadé. Henne. sin. egen. Obeständigkeit.
Men. alt. thetta. gjorde. Henne. doch. icke. försagd/
Ty. Hon. hade. i. Ungdomen. lart. förså.
een. så. Konstrijk. Compas,
Som. näplig. Tusende. iblandt. dñe. Sidsarne.
kunna. utbegrunda.

Denna. war. surrätsat. effter. tyra. märckelige. plagas:

Tro / Hopp / Kärlek. och. Tolamod.

Thersore. kunde. en. selal at. ju. Qwinian. war.
Locklig. i. Konsten.

Hon. trodde. sin. Gud. välli fördensfull. halp. han.
Henne. och. välli:

Hon. trodde/ at. Gud. war. Hennes. Far/
di. Hon. ingen. Far hade:

At. han. war. Hennes. Man/ di. Hon. bortmisse. Mannen:
Ja/ at. han. war. Hennes. Man/ di. Hon. åter. fcl. Man/
och. stilees. från. Mannen;

Fördensfull. war. ey. till. at. undra /
At. Gud. alseade. Henne. af. ett. faderligt. Hierta.

Denna. hennes. Tro. lycke. ech. i. Kärleken.

Sa/ at. Hon. alseade. sin. Gud/
Churinvall. icke. fullkommenligen/ doch. uprickeligen;

hvarjöre. han. och. lovwade. i. sitt. Ord/

At. all. ting. skulle. tidua. Henne. till. thet. hästa:

Ein. Nåsta. beröfsl. Hon. och. sådan. Kärlek/
at. det. sindartade. hennes. Hierta/

Då. Hdn. sfg. een. annans. Sindartal/
Och. gjorde. glärna. godt/ så. wijdu. Hon. förmåite.

In

In. Summa.

Hvad. Wind. HErrn. ldt. blösa/ tolste. Hon.
wihilgen. at. klimpa. Seglen. effer.
Han. Neklade. uth. sitt. statka. Nordanvälde/
Och. hemjölte. Henne.
med. Kors. och. Stukdom.
Det. sed. Hon. sā. tolleligen/ at. ingen. hörde. Henne.
klaga. övre. hans. Bedag;
Ty. Hon. wifte. fäkerligen/ at. hans. willje. var.
hennes. Wallfård.
Hon. höst. detta. med. David. sdr. sin. Drösl/ at. Hon.
heppades. på. Sud.
Densore. tig. han. Henne. och. till. sig/
Di. Nöden. var. som. Svarast/
Verlden. bullersammast/
Och. Hielpen. som. Färast.
At. hon. uhr. Storintvälde. kom. lyckeligen. In.
i. Hammen;
Och. det. med. sā. väll. behallen. Rich
At. Hon. aldrig. mehr. behövret.
glöcta. någon. Uthspipning/
J. ty. Hon. har. af. stillaligglandet.
Det. högsta. Nöje. och. Nösta. Profitta,
uthi Sudz. Ätändande.

Men. hält. åter. stilla.
Seglingzman /

Och.
Syra. Ijlet. på. Seglen! at. tag. må. lora. dig.
Sluteligen/
huru. du. kan. segla. lyckeligen.
Ödet. har. fatt. tig. på. ett. brufunde. Haas/
och. hastar. med. tig. till. Hammen.
Sud. gistro! du. må. träffa. den. rätta.
Betänkt. at.

Tjden. ijlär!
Döden. hotar!
Näden. läckar.

Lef. dersore. Christeligen/ ljd. tolleligen/
At. du. kan död. Saligen!!!

KRONPRINS CHRISTIAN OCH HANS ÄLSKARINNA PÅ BOHUS FÄSTNING.

Under mitt arbete med transkriptionen av Kongeloffwe Bye Bogh uppmärksammade jag ett par korta notiser, som omnämnde att kronprinsen av Danmark med sitt följe besökt Kongelof och Bohus slott. Skrivaren i byn - som var ingen mindre än den tidigare borgmästaren i såväl gamla som nya Kongelof, Jörgen Lauritzen - uttrycker sig mycket dramatiskt i sin redogörelse om besöket: " Thenndt 7 december (1627) kom prinndtz Christiann, hyllitt till Danmarks och Norgis Riggers koning, till Bahus fraa Marstrand/: och opboen fraa söboens Broff paa slottt, aff sextenndt mandt wdj aussetitt aff hans egenn wogenn." (kopia av org.handl i bil.)

Att vederbörande behöde bäras upp - och därtill av sexton man- måhända förvånar något. Men prinsen var redan då så korpulent att han hade vissa svårigheter att ta sig fram för egen maskin. Av en samtida mällning att döma påminde han mycket om den svenska hjältekonungen Gustaf den andre Adolph- men i kolossalformat! Nåväl, upp kom han tydlichen och stannade kvar hos länsherren och kommandanten välborne Jens Sparre uti drygt två månader. Nästa gång den gode skrivaren får syn på prinsen var den 15 februari 1628. Båda har tydlichen varit uppe i ottan och skriver Jörgen Lauritzen helt nymornad i byeboghen: " Thenndt 15 februari 1628 drog prindtz Christiann fraa Bahus, om morgonen emellen femb och sex/: adt Brandzöierna wdj Hallandt." (kopia av org.handl i bil.)

Det föreföll mig märkligt att prinsen blev kvar så länge i staden - något kräsnare hovliv kunde staden knappast erbjuda den höge gästen-. Här måste förelegat något speciellt skäl. Beslöt mig därför att söka snöka reda på, vad prinsen haft för sig dessförinnan. Det visade sig då att han helt enkelt flytt från Danmark och kungahuset!!

Saken var nämligen den att hans käre fader - Christian den fjärde- något är dessförinnan hade startat ett högst privat litet krig mot den tyske kejsaren. Ett slags religionsnappatag - i litteraturen betecknat som andra skedet i trettioåriga kriget, det nedersachsisk - danska kriget. Egentligen hade danska riket ej förklarat krig utan Christian hade på eget beväg och i egenskap af hertig af Holstein utmanat kejserligheten.

Men det gick dåligt för honom på slagfältet. Hans här blev i grund

slagen bl.a. vid Lutter am Barenberge i augusti 1626, då ett stort antal förnäma danska adelsmän tillfångatogs. Till råga på eländet invaderade de kejserliga trupperna Jylland under ledning av kejsarens "övergeneral" von Wallenstein. Under faderns förehavanden i främmande land tjänstgjorde prins Christian som regent och därmed högste befälhavare för den danska krigsmakten. Prinsen skulle alltså försvara landet från inkräktare. Pytsan!! Han retirerade istället och befann sig helt plötsligt med hela sin krigsapparat uppträngd i nordligaste hörnet av Jylland. Själv valde han att embarkera ett fartyg och seglade till Själland. Där mötte han sin far i vredesmod. Prinsen blev ordentligt utskälld för sin feghet och dåliga krigsmannaegenskaper. Vidare var kungen upprörd över att prinsen under kungens bortavaro roat sig med att resa ikring inom riket med sin älskarinna - den kärlekskranka änkan Anna Lycke. Kungen hade därför sett sig nödsakad att spärra in adelsdamen i fråga i en avlägset belägen fästning.

Efter detta gräl mellan far och son avvek prinsen kungahuset. I ilska styrde han kosan mot Kongelj via Marstrand. Och vem träffade väl prinsen där? Rätt gissat - sin älskarinna Anna Lycke! Den avlägset belägna fästningen var alltså Bohus slott, där den sköna adelsdamen omhändertagits - i bekväm husarrest får man förmoda- av slottsherren välb. Jens Sparre. En i sanning välplanerad utflykt av prinsen!

Berättigat frågar sig nu läsaren förstås: Vad i Herrans namn har detta med Tanumsprästen Peter Elfström att göra? Vänta skall ni strax få höra. Men jag vill allt ännu en stund hålla er på sträckbänken.

Samtidigt med prinsens ankomst till Kongelj anlände succesivt till staden en stor skara med flyktingar från Jylland. De kom främst från orter som Aalborg, Aarhus, Randers, Sæby, Viborg men flera också från hertigdömet Holstein liksom Schleswig. Bland flyktingarna märktes många adelsfamiljer, prästfamiljer och betydande köpmanssläkter. I byeboghens noteringar finnes mängder om uppgifter betr. dessa jylländska flyktingar och deras anpassning till Kongeljslivet. Många ingiften blev följd av denna invandring, vilken upplysning släktforskare som idkar studier om släktrelationer under tidigt 1600-tal må beakta. Många släktsamband utgår just från ovannämnda invandringsvåg. Sök därför gärna i Jylland efter svårfunna bohusländska föräder avseende den aktuella tiden.

Kung Christian den fjärde var väl underrättad om flyktingarna i Kongelj och anmodade genom brev och mandater länsherren Jens Sparre att väl ta hand om dem och tillse att de utan inskränkningar och tunga fritt fick utöva sin verksamhet samt att hjälpa dem att få tak över huvud. Allt-brev som mandater - upplästes i Kongeljs rådhusrätt och har skrivaren snyggt och prydligt infört innehållet i byeboghen, ofta åtföljt av si-na egna kommentarer som funderingar. (exempel i bil.)

Här skall nu redogöras för ett par särskilt intressanta fall, varom vår skrivare utförligt redogjort.

Låt oss börja med en känd adelsfamilj som råkat hamna i Kongelj samtidigt med prins Christian. Det gäller en junker välb. Maltij Sehestad med hustru fru välb. Sophia Pedersdotter Brahe - änkan efter riksamiral Peder Munk (Lange) - som hals över huvud måst fly undan fienden. Det är Sehestads adjutant - en Christiern Hansson Haderslev - som berättar härom för skrivaren i rådhusrätten. I sammanhanget må nämnas att paret Sehestad var helt nygifta - bröllopet hade ägt rum i Aalborg 22 april 1627. Färden till Kongelj blev därför deras opåräknade bröllopsresa. Vidare må tilläggas att denne adelsman inte tillhörde de mera kända av släkten Sehestad, men däremot var den yngre brodern Hannibal Greve Sehestad desto mer beryktad i bohuslänska sammanhang - lite längre fram i tiden. Att minnas är "Hannibalfejden" och att han ernådde den ovanskliga hedern att få äka Christian den fjärdes dotter med fru Kirsten Munk - Cristiane.

Nåväl, paret Sehestad hade av någon anledning under flykten fått med sig en massa "Rosenkrantzgods", som de sökte utrymme för. Ovannämnde Chr. Hanssen var härvid behjälplig och förhyrde en gård i Kongelj. Denna gård ägdes av den kände lagmannen Jens Christensen och som var begåvad med en något hetlevrad och manhaftigt fruntimmer till hustru. Hon ställde strax till bråk och började processa om hyran. Rådhusrätten fick här ett besvärligt mål eftersom så många högheter var inblandade. Alltnog, processen ledde till en överenskommelse mellan parterna. Men fick ändock en följdverkan av överraskande slag och till vilken vi skall återkomma.

Den noggranne skrivaren, som verkligen frossade i detaljerade redogörelser upplyser oss tyvärr icke om var herrskapet Sehestad bodde under sin vistelse i Kongelj. Förmodligen fanns de på slottet, som gäster hos J. Sparre. Under några månader fanns sålunda på Bohus slott både kungligheter som adel-

av vilka två var änkor och därtill en kunglig älskarinna! Vilken slottstappning! Låt oss krydda till anrättningen något ytterligare genom att konstatera att Sehestad, Sparre, Rosenkrantz, Passberg, Brahe etc etc. voro tätt inväda i varandra. Och som grädde på moset noteras att bröderna Maltij och Hannibal Sehestads moder var född Anne Nilsdtr Lycke! Till bilden hör också att Jens Sparres hustru var född Parsberg och att han själv egentligen hette Jens Sparre - Grubbe. Hans fader bar nämligen Grubbenamnet (ett mödernamn). Härmed får vi en förträfflig anknytning till ytterligare exempel på flykting - och som lystrar till namnet Grubbe samt förande med sig en överraskande släktrelation.

Vid den aktuella tidpunkten hade nämligen ett gift par från Jylland anlänt till Kongelj - Madz Christensen och Margareta Grubbe. Mannen blev ganska snart engagerad av Jens Sparre som slotts fogde med uppdrag som i byeboghen flitigt relaterades. Men denne Madz Christensen blev också involverad i länets handels- och sjöfartsnäring. Vi finner honom ingående i ett betydande konsortium som helt behärskade denna näring och därtill erbjöd kungen och kronan försträckning mot kronogods i pant samt förmånliga villkor att arrendera biskops-resp. kyrkotionden i länet. Kungen behövde pengar för att finansiera sin kostsamma och äventyrliga krigsverksamhet. Så kom det sig att de förmögna bland borgare, präster, fogdar m.fl. tog chansen att komma över betydande godsmassa i länet, som blev erkänd som frälsegods oftast betecknad ofrimans frälse. En omständighet som hembyggsforskare måste noga beakta i sina studier om odelsgodsets skiften. Många överraskande magesiften och gårdsköp kan härigenom få sin förklaring.

Alltnog, omnämnda konsortium inrymde många kända bohusländska magnater. Det skulle i detta sammanhang föra för långt detaljredovisa vilka dessa voro. Men för den nyfikne läsaren vill jag dock nämligen nämna några stycken av de mera betydande och mera allmänt kända. Vi har sålunda bröderna Helge och Erick Torgeirsson- Brun, borgmästare resp. kongl. tolder i Marstrand, en fogde i Flundre härad under "dana"-tiden för Älvborgs lösen, senare borgare och köpmann i Kongelj resp. Uddevalla - Nils Pederssen (av mig härledd som den förste kände anfadern till Sahlgrenskasläkten), en Frantz Pechel, köpmann i Uddevalla och gift med föreg. Nils Pederssens änka, en fogdel (på Älvborgs Fästning då Jens Sparre var kommandant där) och senare köpmann och borgare i Marstrand resp. Kongelj, Jens Andersson, den berömde prosten Holger Ofjuessen i Kongelj, samt adelsmannen Mads Bagge och många andra. Här till så Madz Christensen och en Jyllandsflykting Didrik Grubbe.

Det mest spännande blir nu att söka rätt på om det finns någon släktrelation mellan Madz Christenssen och hans hustru och denne köpmannen från Aalborg Didrik Grubbe. Vad vi först får reda på om Didrik Grubbe är en notis i Kongeloffwe Byebogh där det tydligt står att han livligt medverkat uti transporten av flyktingarna från Jylland. Han processar om sin och kompanjonens betalning i samband härmmed.

Madz Christenssens vistelse i Kongeloff blev inte så långvarig. Han avlider någon gång strax före oktober 1629 enligt byeboghen. Om hustrun stannade kvar i Kongeloff borde bouppteckningen efter maken finnas. Ja, mycket riktigt den fanns, Kungälvs rådhusräts bouppteckningar FIIA:1. Den ägde rum den 23 augusti 1631 och omfattar ett tiotal sidor, som klart och tydligt utvisar ett förmöget sterbhus. Arvtagare var hustrun Margareta Grubbe och dottern Anne Madzdatter Grubbe. I många avseende är bouppteckningen av stort kulturintresse, men måste överlätas till läsaren att närmare studera. Här nöjer jag mig att relatera i sammanhanget adekvata förhållanden. Det första vi stöter på är hans innestående fordringar. Det är många kända personer som är skyldig honom stora summor både i kontanter och varor. En av gäldenärerna är Hans Holst i Kongeloff, men som i gengäld har en fordran för flera års lön. Denne Holst är mycket intressant, då han är förste kände anfadern för släkten Holst i Kongeloff och annorstädes. Han har sålunda varit tjänare hos Madz Christenssen och blev senare sin egen - betydande köpmannen i Kongeloff liksom sina barn och senare avkommor. En annan gäldenär är köpmannen Didrik Grubbe. Denne erkänner sin skuld men tillfogar att han här emot har givit sin dotter Margareta Grubbe till hennes förnödenhet både korn och rhogh, som står till avräkning och att han bekostat en tavla, liksom en liksten som skall läggas över hans grav (i kyrkan?). Vi har alltså fått fram att Didrik Grubbe var far till Margareta Grubbe och sålunda svärfar till Madz Christenssen. Men vi får också veta i slutet på bouppteckningen utgifterna i samband med begravningen och vari ingår arvodet till Herr Jens i Kareby!! Denne är alltså Jens Lauritzen, kyrkoherden i Kareby, som alltså jordfäst Christenssen och måhända också hållit likpredikan. Men varför just han. Svaret härpå får vi delvis i ännu en bouppteckningspost. Här står att Maren Grubbe berättar att salig Madz Christenssen förärat henne 100 RD^rsmt med hustruns medgivande. Det synes vara en syster till Margareta Grubbe som också kommit till Kongeloff tillsammans med fadern.

Med all sannolikhet har Maren ingått i den äldre systerns hushåll och eventuellt hjälpt till som barnjungfru samtidigt som hon fick sin uppfostran i "fin" miljö. I detta skede är det inte helt belagt att släktrelationen är den här antagna. Men mycket talar härför. Definitiv bekräftelse får vi från ett helt annat håll. Av en ren tillfällighet studerade jag den s.k. Kopieboken avseende bohuslänska frälsegods 1660-1670 som vi finner på landsarkivet i Göteborg under beteckningen E-IX. Det är en mastig dokumentsamling på dryga 1300 sidor! I mitt bläddrande i boken efter en helt annan uppgift fann jag till min stora glädje tre akter som gav en full klarhet i relationen Margareta och Maren Grubbe samt förbindelsen till kyrkoherden i Kareby Jens Lauritzen - Daal. Häri finner vi bl.a. att Margareta Grubbe gift med en doctor Skytte säljer ett antal gårdar i Norge bl.a. i Romelanda till sin svåger (!) kyrkoherden Jens Lauritzen - Daal. Hon talar vidare om att det är hennes föregående make Madz Christenssen som inköpt gårdarna och hon ärvt. Det gäller frälsegods. (se i övrigt bilagorna) Nu är saken alldelens klar. Margareta Grubbe - Christenssen - Skytte är syster till Maren Grubbe och som i sin tur är gift med Jens Lauritzen - Daal. Nu har vi också genomlyst varför kh. Jens Daal grävtsatt Madz Christenssen och hållit likpredikan. De voro ju svågrar.

I ett annat avsnitt som avhandlar Ström-släktens släktförbindelser med Daalska ätten skall vi lösa en mystifikation som Skarstedt i sitt Herdaminne anfört betr. kh. Jens Lauritzen - Daals barn. Här uppträder namnet Grubbe i ett överraskande sammanhang.

Sammanfattningsvis har vi alltså på olika krångliga vägar sparat upp några av Tanumprästens förfäder vars rötter kanske leder oss långt in i medeltiden. Vi får se om danska dokument kan föra oss vidare. För tillfället får vi nöja oss med att ha funnit Peter Elfströms mormors morfar- köpmannen från Aalborg - Didrik Grubbe!!

Innan vi lämnar denne dannemand må avslutas med att vederbörande enligt notiser i Kongelijfe Byebogh (se bil.) haft vidlyftiga affärer med en viss välboren jungfru Blandzeflor Bildt, som slutade med en process i Fredrikstads lagting år 1629.

Här skulle deras räkenskaper kollas mot varann och det var därför som Kongelfs rådhusrätt översände köpmannen Didrik Grubbes räkenskapsbok till lagtinget. Hur processen slutade vet jag inget om. Kanske finns något protokoll bevarat. Alltnog, denna Blandtzefflor Bildt hade en syster Mette som också bedrev omfattande affärer, ofta derangerade sådana. Hon var skyldig sin bror Daniel Ottessen Bildt, borgmästaren i Aalborg Didrik Grubbe och en handelsman Jochum von Holte avsevärda summor för utborgade varor. Och som bisyssla var hon upptagen som älskarinna åt den kände adelsmannen Gerloff Nettelhorst. Alla dessa här uppräknade gestalter figurerar ofta i Kongeloffwe Byeboogh. Nu kan vi också redovisa vilka dessa Bildtar var och notera med viss tillfredsställelse att köpmannen Didrik Grubbe tidigare varit borgmästare i Aalborg, varifrån han sålunda flytt. Detta öppnar stora möjligheter att i danska handlingar spåra Grubbes härkomst långt tillbaka. Plats för Tanumforskarna att begiva sig till Aalborg för att snoka! (kanske också landsarkivet i Åbenraa har spännande upplysningar att lämna) Men nu till Bildt. Syskonen Blandtzefflor, Mette, och Daniel Ottessen Bildt (det fanns ännu ett syskon nämligen Vincent Ottessen Bildt) var barn till Otte Danielsson Bildt till Ness. Fadern Otte var bosatt i Norge. Den uppmärksamma läsaren har säkert redan anat att det måste röra sig om Bildt till Morlanda. Jo. visst är det så. Stamfadern var den danske adelsmannen Daniel Bildt som inflyttade till Norge. Ättagrenens äldst kände är Tomas Bildt till Dalsgaard. Denne Daniel Bildt var gift med den mäktige Vincent Lunges (till Lundestad och Lungegård i Norge) dotter Blandtzefflor, som i arv fick Morlanda godsmassa efter fadern. Ovannämnda syskon Bildt var alltså inte barskrapade arvsvägen. De sålde efterhand sina godsdelar till sin kusin Daniel Knutsson Bildt, gift med Dorothea Bielke. Och så är hela Bohuslänska adelskarusellen i full gång. Men vi skall stanna här. Vad jag velat säga är att köpmannen, borgmästaren Didrik Grubbe kan inte ha varit vem som helst med dessa förnäma förbindelser.- och går säkert att spinna vidare på.

Detta avsnitt skall nu avslutas med den utlovade historien om lagmannen Jens Christensens hustru- Karen Olufsdotter- som råkade illa ut sedan hon processat med välb. Maltij Sehestad om hyra för lagmannens gård i Kongelb. Hon blev anklagad för trolldom och skälldes för satnara. Hennes man begärde då att rådhusrätten i Kongelb skulle utfärda ett ärligt s.k. sküdzmall och vittnesbörd beträffande hustruns leverne. Rådhusrätten gick noggrant tillväga och kallade prosten Holger Offuesson samt sex "erlige gamble borger

och dannemendt" att vittna. Skrivaren redogör på två sidor utförligt om kvinnans hederliga vandel och kristliga leverne och ger henne "ett godt sküdzmall." Därmed blev hon tydligent befriad från alla utspridda misstan-
kar om häxeri. Man undrar just vem som låg bakom skvallret. Det dröjde dock
inte så lång tid förrän två andra kvinnor anklagades för häxeri. Här blev
det efter långvariga förhör fällande domar. De dömdes att levande brännas
på bål. Båda dog dock innan det kom så långt, men liken brändes. Häxproces-
ser har sålunda ägt rum ganska tidigt i Kongelj och Bohuslän. Tidigare än
vad som eljest redovisas i litteraturen. Kan häxsmittan ha kommit med flyk-
tingarna från Jylland? Det är svårt att veta, men kan det inte ha varit en
följd av de märkliga religionsförföljelserna som ägde rum under 1500-talet
i de katolska länderna? Blott en gissning.

1700. 1682. 8. 13. Matij. Holtz
ordinarie børnehospital med mæssige tilhøjede
af høvelforhåndt. Hvi børniby i dag. Mæske børn
af d'lyse grise. Børnemæd. gennemført i dag. Et
mæske fageligt spændende. Gennemført i dag.
1682. Paul Sorensen og hustru. Et mæst. Kombi.
Husit. Et mæst. Børn. Et mæst. i vestre.
Paul Sorensen i vestre. Et mæst. Hvidsens. Hvid.
Ring. Hvidsens. Hvid. Hvid. Hvid. Hvid.
Hvid. Hvid. Hvid. Hvid. Hvid. Hvid.
Hvid. Hvid. Hvid. Hvid. Hvid.

Indberetning om Børnene og Børnehuset. Et mæst.
i vestre om Børnene og Børnehuset. Et mæst.
gjæste præsteborf Kombi.
Giftværelse af L. L. og sin for. Edelf. af 8. 25. April
1681. p. d. int. v. g. sin børneb. Didrik Grub
med p. d. 2. 19. Sept. v. d. 5. v. d. v. g. Ifugor penhet

Fr. Hjelte drog i sinne tidseldest afz litter Stjø
og gav dem ved Stettor i Rommeland konge.
Herr H. K. Knudt gifteit af licut nartere fand
i en bon dale af 23. April d. 1681, p. 237 v. p.
At den var omst den alde coffee buefæder dog
dog dest bæste fæle i gavdene lig i gavdene
og Stettor.

Denne ist at Gunnarini Rommeland og da fader
Knut gav dem litter Knudt gifteit af 20. Mai
d. 1681. Hjelte p. 50 v. p. det er mit kon
Pietrofæle p. 50 v. p. Hjelte og Rommeland konge.

Hjelte p. 50 v. p. Elifast for allmogen og Flombo
og byske sig ex librare og den. R. Boedigkatt
ville lisse for hvidning af R. Boedigkatt ex librare.

Person jeg Margrete Stroble d^a Doct: Christen skylles, for Nogen
 Endiden, Eftersciglig henvist, gaffter til bider, at elde Døge mit a part
 af det Hovedt stedt i sagtene til Konge, lid Selb. Indholde Tegn, hvidklys,
 kongsgaard, og gangtold: børne, bæb. Val. som til dølia told: s: Hans Lindens
 opførelse, told: hvidt lystet Landz' tell. Kjønghus, og den an høi
 hvidt vridt. Sjælslige gienhuse, Det ige vilde tiøb, medet mig forlophethit, det
 at hvidt tilgudt iagt holdt, tħer er også enig bæb, at den overmeling
 Da hvidt iag Underskrift, Margrethe Stroble, d^a Doct: Christen skylles, after
 & nogenst, funksion i Kjønghus, og gav med d^a Den iag givs for alle, at iag gaffter, bæb
 og affermedt høring og min afferinger, hvidt min Brøder, s: Jørgen Lauridsen dæll
 Døgt med lid Karby og Blomme land Døgt i Konge, lid min affermedt, som nu den
 gaffter part, indi dæll affergrænd færdig godt, iag iagd til vælt kongehus, bæb
 go, ac i Bøgesk^o kyst, almindig Klooen. Vi Norðnigan, som Kongen Døgtmanen gaff
 over pra. bæb, Eftersa. Aarlig, som landet mælt, tħo næret indi foring, Evernæ,
 Brundidt religios lojt, hvidt min affer i Læderell, van den part af yder
 aarlig gaf Landen mælt, Ego d^a: Van anden part ejt. Den næste part ejt. Den næste part ejt.
 Ego d^a: Quilebæb for gengang galidt part i forgrændt gaard, og forgrændt gods,
 med lid min afferpart d^a Elyd, Langfeld, Grædig, Hvidt, og vælt til hvidt
 fuld med alle dæltaget, i nogen mæder, som den vidt hvidt gøre, og ejt dæltig, ejt
 hvidt gaffter ejt hvidt til hvidt, for: min Døgtter s: Jørgen Lauridsen
 dæll, og gant afferinger, at Margrethe Stroble, nijdt, og Brøder, for en fullt fest
 og kongelig dælt og lidt og lidt mindeligt hvidt, til gien hvidt indi hvidt dælt
 lidt, og hvidt iag forhældte Margrethe Stroble, for my ejt min afferinger,
 fængt Døgtet lidt idet gennem et idet hvidt, at gaffter lidt idet min Døgt
 fængt Døgtet lidt idet gennem et idet hvidt, at gaffter lidt idet min Døgt
 fængt: min afferpart Hovedt gods, idet nogenst der mælt hvidt gaffter, after den dag
 i nogen mæder, Margrethe Stroble d^a: Margrethe Stroble d^a: at gaffter
 affermedt ejt hvidt, ejt for: min Døgtor: Ands Lauridsen dæll, fængt, Kærlid,
 Hvidt fængt, ejt fængt, ejt for min affer min hvidt nijdt, Den iag hvidt gennem et part
 for god og veldig fængt hvidt betalning i alle mæder, hvidt ejt hvidt iag nijdt
 for: Margrethe Stroble, ejt min afferinger, at fængt, ejt mælt, ejt fængt
 hvidt hvidt, for: min Døgtor: Ands Lauridsen dæll ejt afferinger bæb
 fængt: min afferpart Hovedt gods, for gæt mælt hvidt, som den pra. Landholt,
 mælt mælt, ejt mælt, idet Mæder, ejt fængt for den dag, for: fængt
 fængt, ejt fængt, ejt fængt, ejt fængt, ejt fængt, ejt fængt, ejt fængt
 i alle mæder, Døgtet for: fængt min Døgtor: Ands Lauridsen dæll, ejt
 Hovedt gods, idet Mæder, som idet bør, Døgtet som fængt! Døgt, ejt hvidt
 for: min Døgtor: Ands Lauridsen dæll, ejt gæt affer fængt, ejt my ejt min
 afferinger, idet Døgt, ejt hvidt gods, idet mæder, ejt hvidt gennem et
 affermedt, gaffter fængt, idet for: min afferpart d^a: Jørgen Lauridsen
 Døgt, ejt min affer godt Underskrift, ejt den lig omhænd min Lauridsen min
 Døgtor: Ands Lauridsen dælt lidt hvidt, idet my ejt fængt, ejt Underskrift
 fængt, Actum Wiborg den 27. Iunij anno 1652.

Jacob fabius son

getha (Bærtbe) ² Døgtet idt hvidt, idt min affer ¹ Margrethe Stroble d^a
 (Fængt, fængt, fængt) Døgtet idt hvidt, idt min affer ¹ Margrethe Stroble d^a
 idt mælt idet hvidt gaffter, idet ejt fængt og hvidt,
 idt Dømmeland / 3. Septemb: 1652.

Jørgen Lauridsen
 fængt

Person. Jeg Margrete Broble d^r. Døct^r. Christen Skjeld, for Stogen
 din Hær, efter dliglig hører, og af hære hildbret, at dild Tølge mda part
 af dild Storgaet steds i gaffterne til Monge, lidt hæle. Indhold Tyske hæle
 corve jaand, og gant hæle. hvem, som kom til dalg hæle. g: Hans Lindens
 røftvæltfæste, hæle. hvem hæle. Døgter Ranzon til Jystrup, og den van hæle
 tomt vris fritslige gienhæle. Det ies tilde tåke, menet mig forlophedt, det
 at hæle tid quem ieg sot hæle, efter evraa vris bænker til den forvalding.
 Ja hæle iag Undragaet, Mør grønne skænke, d: dæt: g: ej; tan d'lytis after
 & vroget, fundens i Viborin, og gør med d' hæle gør for alle, at iag gaffter hæle
 og af hæle hæle min offring, lidt min dægter, g: fang Læværelle
 Døgter hæle til Korsby og Domme land Døgter i Monge, alv min ongsel, som se den
 gaffter hæle, ind hæle af hæle gaffter hæle godt, "gængis" til velt Kompaige hæle
 go, os i Bagins hæle, hæmblig Rosæn d: Undragaen, som hælen Døkkenon gaf
 vris van hæle, g: den Anden, den lindes mælt, g: den mælt. d: forning, Evernæ,
 Brundid & hæle hæle. hæle min vinter i L'Dersall, van den pæt hæle
 aarlig gættaan mælt. g: os alt: van anden part gætta aarlig, d: mælt hæle.

alt: quale den fengsels gætta pa # i fengselsne græn, og fengselsne godt,
 med alv min ongsel til d'lytis, landfælt, gætta, hæle, og vælt hæle
 fuld med alle hæle, i magen mæder, som der en hæle gør, og spættedig,
 hæle god gaffter og hæmer hæle all hæle gætta, hæle: min Undrager g: fang Læværelle
 Dæl, og gant offring, at Mør og sal gætta, niger, og Brænde, for en fælt fest
 og knægtig d'lyt og d'lyt hæle d'lyt d'lyt d'lyt, d: f'gen hæle, ind hæle d'lyt
 hæle, g: d'lyt iag forbrænde Margrete Broble, for my egn offring,
 fang i D'ros hæle ider jærmere vold ider hæle gætta, at gaffter hæle ider vold som
 fang: min ongsel godt, ider vold ider hæle hæle, efter domday
 i magen mæder, Margrete Broble erfor, at gaffter
 omme mæder og opkæder, af fort: min Undrager g: fang Læværelle, færdig, hæle,
 hæle, og fælding, efter min gætta hæle og nojt, daa iag hæle vold i gætta,

for god og vældig fældomden belæning i alle mæder, hæle hæle iag my,
 fort: Margrete Broble, og min offring, at fældig, os mælt, og fæld hæle
 hæle hæle, fort: min Undrager g: fang Læværelle hæle og gant offring, fang
 fang: min Undrager godt, for god mæder hæle, som der van land hæle,
 mæder hæle, efter domday, i alle mæder, og sal fælt den d'lyt dag, fort: fængsels
 d'lyt hæle, og Brænde, vold fælt domday, alv godt fort: godt og godt,
 i fælt hæle, hæle fort: fældomden min Undrager g: fang Læværelle, vold
 vold, vold, i alle mæder, som der hæle hæle, vold fælt, vold
 fort: min Undrager gætta fang Læværelle, og gant offring, iag my og min
 hæle hæle, hæle hæle, os alv hæle hæle, i alle mæder, vold fælt vold
 vold, gaffter hæle, med fort: min gætta hæle hæle, hæle
 Og med min gætta godt Undragaet, og den lig omvært min hæle hæle, min
 hæle hæle hæle hæle, med fort: hæle hæle hæle, min my at fængselsne og vold
 præsent. Actum Viborin den 27. iiii anno 1652.

gætta (Bænker) Jacob Jæger
 (Fælt hæle hæle) Paus Et Cappo, End vaa End, optor. Kærlig hæle hæle
 volden iag Vældes gætta, med gætta fængselsne, Kærlig hæle hæle
 Et Domme land 3. September: 1652.

Agement dæt hæle

Fængselsne hæle hæle

Hefor som jeg Margrete Skræbbe, S:æ Doct: Christen Schijfes, for Højen Egl
 biske, efter dieldig handt, gaff intet til viden blyn min part af Predik
 Hvorfor godt er gadens wi høye, kend delt: Undholde Døgt, kend tilbøveren og
 og gant delt. Denne, daa del som till D: Del: & Rund hende noede afbordeligt
 for Hob: Kend tilbøtt Døgt Karlson, kend Afslører, og derpaa bekundet
 om mit & enigheds giusvær, det icke tilstel, men med mig forloftadt, entak.
 selve, gillende i et land, efter derpaa dobbt et visborg ved vort formalding.
 Da tiden er i Rudsoff: Margrete Skræbbe, D: Doct: (men han d. lykkes)
 Det er ofte trægt, Prædiken i Viborg, og etter end bibehylig pris for alle, at icke
 sepholte Dølt og afhivedt framme at min ærfning, til min e. Døgt forfengel.
 Landet i land, Døgt fortalt blive at begyndt at komme ud i Norge, i Norge, og gant ært
 ningen, den min skulde, som ligget paa Hospes i Helsingørsgaard, i Norge, som
 D: Døgt Helsingør, tilført gaffelerne blandt, og nu gant paa alle guden ved boset
 saaboter, med alle hin vobbe tilknydt begyndt, som den nu baaligt bagvaben øg
 for prædiken os, med givit dor min egldagene, og af en del lidt, tilknydt gaffeler,
 og både vor till at ligge vid voden, intet med alle under fysen i nogen Maader, sy
 ligebro forværligst min gaud var alige, Hældet dor kæder, forving den galte
 salter, der bælde prægede gaffel hælder, gillede forfæltet gaud og dyndom —
 for min Døgt g: fand Landet øg gant ærfninger, at maa øg gaffelerne nye
 øg bogold, for en fuld, loft, ed vøgelyg & blodtæ de klos, kend tilbørlig sydom,
 D: D: & min kælderet, lid kærlig lidt, & ydendt eng, for D: Margrete Skræbbe, for
 min øg min ærfning, Dyrkede dor alle prædikant, havd icke idor dækket
 mit eftersyt, idor thi min fys: kæder øg dynden, allor maa idet slætte lidt
 ligeklat, efter denne dag i nogen Maader, Maaen tindes eng for Margrete
 Skræbbe, dor fys: Kæder øg dynden, at gaffel bekundet øp borden, af for: min
 tilbørlig g: fand Landet i land, prædike, Dølt, og Døgt øg fuld land, efter min
 D: D: Døgt, øg hælt, daa eng kæder gaud i god at for god øg værdig fullkontur
 talien i alle maader, En forplikteeing mig for D: Margrete Skræbbe, øg min
 ærfninger, at for, fuld konturken forstø givit øg tilbørlig, for: min Døgt
 givit g: fand Landet øg gaud ærfning, fand forbrænde Skræbbe øg dyd nome, in
 med all hin vobbe tilknydt, for gud min ande lilled, som dor paa efter com.
 dag i nogen Maader kom hæle, med voden, kend tilknydt, Dej gaffel after denne dag
 for D: Døgt Helsingør, af hvilatæ gudens øg bosen, efter høsten idet gaffel
 nære gaud øg dynden i fast gaffeler, nære for D: min Døgt g: fand Landet
 dor, oslor steder gaffel i alle maader, som det, lig dor, daa del som fys: Kæder
 gaffel for D: min Døgt g: fand Landet øg gant ærfning, af my regning
 ærfning, den Dødt, øg aldelit bladflæs' gaden, i alle maader, volds pæl yder
 mere tilknydt, gaffeler eng vobbe med min ægaan øg ande landet, gaffel mælde
 lig om bedet min Landtoga, min kæder Skræbbe Jacob Jørgen, i dette bedet tilknydt
 voi med mig at Underskriftin. Actum Alborv den 14. Septemb: H: 5050.

Margrete Skræbbe

Dok: Dr: Christen Schijfes Jacob Hennfors
Kæder tilknydt

Hærom feg Margrete Skrobbé D: Doct. Kristen Skiftis,
 Þór ogum til hér, af hvor dildig hérstíð, gaffur tilbúið hef illa tilga
 min sœtt, atsett klæðga góði, og gaffur til hórra, til klæðingarinn
 hef tilföld legð til hórra, og gauði hórra hérin, Þá að hef kom til dala.
 Þóð hinskriftslegð til hórra, Hild, fyrst til hórra, Þóð gauði hórra
 til affura/ark, og tilhátt tilkomið óvrigt velliða gauði hórra, Þóð hórra til
 hórra, Móður míj fóðurhátt datt at þeg til gáum íg byrland, af hvor
 ógvuða tótt hórra hildur formilling.

Ía hínvar feg Endur,
 Margretha Skrobbé, Þ: dact. Kristen Skiftis spóra hórra, Þóð
 vor i Skóney. Óg gauði hórra gíði for alls, að hing gaffur valdhef af
 gauðið frá mig og minn upphingar til min Skágrar vor jors laður/þin heil,
 Þannig mey til hórra og Skóneyjar fagur i hórra, Þóð min aðarði, Þóð
 vor ðin gaffur part, thi erst af hórra fóðingarinn, liggaður thi erst hon
 gauði hórra, og i Bagund hórra, Hildig, Lykjaði, Þá jordland, Þóð hing
 Þóðum gaffur paðort, Þóð vor aðligun Þóð hórra Mál, Þóð marði hórra
 fóðing. Þóð, Þóð hórra og gaffur paðort, Þóðum hórra Mál
 En marði i fóðing. Þóð um fóðingarinn og gauði, til hórra,
 Þóð til vor: min Þóð gauði vant Þóð hórra, min aðarði min aðarði
 lykjaði, landgildi, gauði hórra, velliða gauði, og Þóð hórra, Þóð hórra
 Þóð hórra i megin Maðar, fram Þóð hórra að aðild hórra hildigat gaffur
 og bora með vellið að hildigat, for: min Skágrar e: fyrst laður/þin heil, og gauði
 upphingar, að maa og gauði gaffur, gauði að hórra, vor miði fat og hórra
 lykjaði að Þóð, lykjaði svindlig fínumon, Þóð hórra hildur hildur
 Þóð hórra feg formill! Margretha Skrobbé, vor mig og minn upphingar, þau
 vor híður, aðra ýðum með hórra, vor aldrar hildigat, að gaffur til aldrar hórra
 fóðingarinn min aðarði, Hildigat gauði, aðr nejði vellið að hórra
 gauði aðr fóðra dinn dag i megin Maðar, Móður hínvar feg fóður! Margretha
 Skrobbé, erlens að gaffur annanord að opborð, að fóður: min Skágrar e: fóður,
 hórra heil, fóðing, Þóð hórra, fóður, og fóður, fóður minnagon til hí
 og nejði, þa íg hórra gauði gauði, vor god og dildig fóður hórra heil
 aðr nejði, aðr hórra íg míj fóður! Margretha Skrobbé, og minn
 upphingar, að friþræði, gauði að fóður hildigat hórra, for: min Skágrar
 e: fóður, hórra heil, aðr gauði upphingar, Þá fóður fóður min aðarði
 Hildigat gauði, vor gauði manns hild hórra, Þá fóður aðr hórra heil
 fóður, aðr nejði fóðra dinn dag, for: Níls Skóney hórra, Óg
 hórra gauði aðr fóðra dinn dag, aðr gauði fóður og nýjan domini iftar
 gaffur, Þá fóður fóður: min Skágrar vor fyrst laður/þin heil, af hvor hórra
 heil, aðr manður fóður myndi hórra hild hórra, fóður fóður:
 min Skágrar e: fóður, hórra heil, aðr gauði upphingar af mig og minn
 upphingar, Þá fóður og aldrar hild hórra heil i all Móður, vellið til
 gauði hórra hild hórra, gauði hórra íg mið fóður: min Þ: gauði hórra

A. Helsingør, og med min egen hånd skrevet, ligesom
at min hænderne min bror Jacob Jørgen han ved at hænde
mig ør forsyldt og underordnet; Helavn Viborg den 25. marts 1800.

* Rest, Copy af godkendt ved me vidner i dag ved underskrift
med ejer / gang og dræft.

Jens Daae

Margrete Bærbæk

R: Dr. Christen Bysted

Jacob Jørgen

Han Daae

Originalet givet ved en
pergament, der er
2: fængslede signater.

jeg foran ficer Eilf Gabicgaard. Song: Maist: Beftalter L. J. H.
 Den opnir dat Bagni lige Difimintz, bænding grovmed Ritterlighjör
 for mig og mina Dams. Difininger, at sifte om tæ gaffur i høghet tilgang
 let mig, af Holbyrdig Frue Elisabeth Dagsis Hanbolzun till Dorganum, D. gto
 gøye hundreder. D. gto. Bagni noget hundreder, som er beliggende i Blønge
 den Bagni hem, blandt græsler, gaarder, findes en gaard, der nærm høgh
 gaarder, som d. tyldes D. p. lande Malt, vilkigste ittilhører der god, H. m. n.
 H. m. n., som d. tyldes i lande malt, bygge gaarder beliggende i Hanbolzun Dags
 p. land, af græsler i gaffur tilgangat mig af forst. Holbyrdig Frue
 Elisabeth Dagsis Hanbolzun land gaffur vært, bygge gaarder, græsler holbøn
 sig lid gaffurder lande Malt alde Lande: som getu storti gytet. Da
 si at Dagsis Dagsen i Doms Dags, som gaarder too beliggende, Hemlig gadning
 og Aldeadt Hant, gør Juw' laus'en veal, bænder i Hanbolzun, gaffur sig
 tilfornit tilgangat, den anden gaffur vært, i forst. Hanbolzun gaarder, da
 jeg med min kist gaffurder Bamboke, for H. m. n. og fuldromen betaling
 af forst. og Salet, og nu med dette mitt dabur brøff, H. m. n. og gaffur for mig
 og mina Difininger, lid forst. gør Juw' laus'en veal, og gaffur vært Dagsis
 gto. Doms forst. gaffur vært i Hanbolzun, holbøndis en gaffur lande, H. m. n.
 H. m. n. landsgylt, og gaffurden i H. m. n., holbøndis en gaffur lande,
 men all anden end tilgangende ejdom, landgylt, bænthe, og dabb leidiggyld,
 Agor, ang, D. l. o. t., Mowch, hætter, og d. v. d. r., fjerstrand forst. og frøyung, H. m. n.
 og land, der gud nærmest er alde Færre land, som mi tilgangter, Da og af
 d. v. d. lid tilganget gaffur, og bør der lid at ligga med H. m. n., forst. gør Juw'
 hanbolzun og gud Difininger. Ma og gaffur, Atja brøff og Brøff, lid my
 d. v. d. lid tilgangom. Lid tilgang for mig og mina Difininger opstundes
 Day, aldeids ingen jensva, land, v. d. r., H. m. n. tilgangat, ut gaffur. H. m. n.
 gaarder og det ejdom i nogen maader, lid forst. H. m. n. H. m. n.,
 jeg d. v. d. lid tilgangat framig og lid forst. gør Juw' laus'en veal, Dab/ram
 Dab/ram brøff og D. l. o. t., som mig af forst. Holbyrdig Elisabeth Dagsis Hanbolzun
 vær for gaffur gaarder gaffur vær, gauvem d. v. d. r. lid gylt, b. f. g. v. d. r.
 lid og opværing, lid paagode, at forst. gaarder, Elisabeth gør Juw' alde gauv
 Difininger, af bænthe i nogen dom alde tilgang for Difininger
 bryt gylt, da formader ing, gud allor gauv Difininger, for nytte land
 overhending, af forst. Holbyrdig Elisabeth Dagsis, alde gudis auffininger,
 Dom mig og mina Difininger blif tilbage, lid opst. v. d. r. D. l. o. t. g. v. d. r.
 ting og brøff mig gaffur vær, at canum pa gætt og Holbyrdig gaudis,
 igimifrid, Juw' D. C. ram folde Ugo, v. d. r. v. d. r., Da gauds. Da gauds,
 Difininger, idetla Dab tilgang Elisabeth gøtter, for gudt mands tilde

Fa alle Hæder; At Daaandt imølken mig og os! Jaes forgaandt
at by Engegåden aff mig og min Arfshingar godis' sal, gaffer jeg
Tyrum og Skotteriget, mit Sigret gaa' ud syre knygt, By med en
Edunderfuldt Silum. Kongel. d. 12 April: No. 1051.

Hædig Copie af Originalen, vedvare iig Vidergangen, med
egen hand og Kræft.

Jahan ferix
(lis)

James Danell regt

152
at Jodan ferice till Rabyga ut i høri g Mary. Herberfatter
Eduard opper at her høst, da rymmede, Ruined ab den med dem p
Høg jahr, da mi ab minen vende Hoffnung, Det grotz sam, ej paffet
høst taget ~~paa~~ mig off Falb: fan des Rabal Roppe vandtes tier
Tysk Hill Kongensark. Falb fryslandt erindros op der Eidsvold uoyt bordsgaard fan
Borlak beligend i Kongr. og Barns Lys i Norwigen Bergeberg; hvem gryde
gauende dinkt amin uuloppon, som hems Voppen sly, hennos bed
Blyleb. Kravlig, Rap Edre Mæl. En marshindj. coring, Dom Eierne
Dom bejmedill paffet kede, pældes tufft Kris. En grava uore bygninge
i Dagonor Boyz mythen vortyler, af knilte i my festung tilzende,
mig aff høv. Falb: fan des Rabal Roppe vandtes, den hafte gav
i blyg gauender, som blybryg vistlik Conguler Mæl i Kasdon, af den
fader Eierne dom fan den my hær, Da optog pabekig og
stod adven the mfor Jap Blomberg heuf, Roppe vist till blyggytterij
pana Indien, hussn til vorne sig blesa del, den andresje apper part
her: Anna gauender, Da hussn my min hørre fr. Voss Bamblyghe
für kejstetrig af landt somer blyding afforen of opeb, og min mod det en
obm høv obhør a haffender, ve my ab min Hoffnung, til frys: for han
Lavskun Galas land a haffender, Roppe vist: hussn drol i blybryg dofo
af Eittride blybryg paff till Conguler Mæl i Koppe: af den fader
i Eierne, mod alderen dat tilbygme hujdamb, Landvolds, den
of neth tillige st. Tigrer, fny, dyng, merv, hutter affender, paff gress
hussn a haffender, Wart pabek, Dom kundt hafn del et, den blybryg
dom mi haffender, ha af avrileptis tilliget paff, as den hafte al høj, en
ortho, tilbyg: for Jap Blomberg a haffender Hoffnung, Man ab sel gaffur
lyder, blyg, af Falb till Eidsvold Cimbelig Cimbold, Hoffnung my ab min
affender, neth slund dat Falb Roppe vandt vebemore, hæv hæv, dat endo
utgåf af gaffur i for: gauender ab altz vymdamb inney meuden,
Cimbold Falb Roppe vandt my off verfaffet, for my af hæf for Jap Blom
del, dat Falb Roppe vandt a hæv, den my aff Falb romt, for des Rabal Roppe vandt
erab fot fryslandt givon m. Janus des Romer te fylt blybryg ad
refining, om av foden af for: gauender. Roppe fryslandt vandt Hoffnung. H
uymdamb my den. Eller Radbrygge glar Haugrumbet kryt paff
Den fommeder 153 hæv aller gud Engangere, ja myder opt hæring
af god! ¹⁵⁴ Velbym Eli velsch Dæglid et Landet Engangere, ja
mig aly min des Roppe vandt hæv, ligt affer det ope
for mælding refkraft my gaf det res, ja hæven, en
god vel ays blyt liget god i god, givendt inden vob
frumfelda Ryder. Det var sa a flet, se' gæs
al høg